

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет психології
Кафедра загальної та клінічної психології

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента

ПСИХОЛОГІЯ СПІЛКУВАННЯ
підготовки Магістра

Луцьк – 2026

Силабус освітнього компонента «Психологія спілкування» підготовки *магістра*, галузі знань I Охорона здоров'я та соціальне забезпечення, спеціальності I8 Фармація (за спеціалізаціями), форма навчання – денна, за навчальним планом, затвердженим 2025 р.

Розробник: Коструба Н.С., доктор психологічних наук, професор кафедри загальної та клінічної психології

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми: д.фарм.н., проф. _____ Федоровська М.І.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри загальної та клінічної психології

Протокол №7 від 14 січня 2026 р.

Завідувач кафедри: д.псих.н., доцент _____ Журавльова О.В.

© Коструба Н.С., 2026 р.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма здобуття освіти	Галузі знань I Охорона здоров'я та соціальне забезпечення Спеціальності I8 Фармація (за спеціалізаціями)	Вибірковий
Кількість годин/кредитів Денна <u>150/5</u>		Рік навчання <u>2-й</u>
ІНДЗ: немає		Семестр <u>3-ий</u>
		Лекції <u>12</u> год
		Практичні (семінарські) <u>22</u> год
		Самостійна робота <u>106</u> год
	Магістр	Консультації <u>10</u> год
		Форма контролю: залік
Мова навчання		українська

II. Інформація про викладача

ППП Коструба Наталія Сергіївна

Науковий ступінь доктор психологічних наук

Вчене звання доцент

Посада професор

Контактна інформація:

мобільний телефон +38066-939-58-98;

електронна адреса nataliia.kostruba@eenu.edu.ua

Дні занять <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

Консультації з освітнього компонента проводяться протягом семестру щопонеділка з 15.00 до 16.00 в кабінеті № 51 (Центр ментального благополуччя). В разі додаткової потреби здобувача в консультації час погоджується з викладачем.

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу

Вміння налагодити ефективне спілкування одне з найважливіших вмінь нашого століття. Чи це комунікація у великій компанії чи міжособистісне спілкування здатність знайти спільну мову і домовитися це уже успіх справи.

У теоретичному блоці ви дізнаєтеся про види спілкування, форми і засоби комунікації; типи комунікацій (вербальні/невербальні, формальні/неформальні); спілкування в організації: горизонтальні і вертикальні комунікації. А також, основи ефективного спілкування, комунікаційні бар'єри і способи їх подолання, техніки зниження емоційної напруги у спілкуванні.

У тренінговому блоці на індивідуальному рівні будемо вчитися формувати перше враження, механізми створення позитивного іміджу у спілкуванні, мистецтво постановки питання та висловлення думки; уміння і навички ефективного спілкування: контакт, активне слухання, формулювання своєї позиції, аргументування, вираження емоцій; бар'єри у спілкуванні і шляхи їх подолання, як конструктивно критикувати та реагувати на критику, протистояння маніпуляціям та небажаному тиску інших.

Розвиток навичок ділового спілкування: постановка цілей, ведення переговорів, робота з різними типами клієнтів, техніки налагодження контакту; техніки аргументації та переконання, публічний виступ, спілкування за допомогою новітніх комунікативних технологій.

Предметом вивчення освітнього компонента «Психологія спілкування» є спілкування як універсальний спосіб ефективної взаємодії у професійній сфері.

2. Мета і завдання освітнього компонента

Мета викладання освітнього компонента: розкрити психологічні механізми та закономірності процесу спілкування, його види та функції; розширити навички ефективної комунікативної взаємодії у професійному середовищі.

Завдання освітнього компонента:

- детальне вивчення теоретичних основ психології спілкування;
- ознайомлення з прийомами та методами ефективної комунікативної взаємодії;
- розвиток у здобувачів комунікативних умінь та навичок у професійній сфері.

3. Soft skills.

Комунікація: Активне слухання, грамотна мова, публічні виступи.

Рефлексія: уміння аналізувати власні реакції, зберігати самоспостереження і критично осмислювати процес терапії.

Взаємодія в групі - якщо курс містить групові супервізії чи обміни, це розвиває комунікацію, співпрацю та підтримку колег.

4. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Психологія спілкування: основні терміни та техніки						
Тема 1. Поняття про спілкування. Спілкування як обмін інформацією і провідна навичка Soft Skills		2	2	10		ДС/5

Тема 2. Види і типи спілкування, форми і засоби комунікації.			2	10		ДС/5
Тема 3. Основи ефективного спілкування.		2	2	10	2	РМГ /5
Тема 4. Комунікативні бар'єри і способи їх подолання			2	10	2	РМГ/5
Тема 5. Емоційна регуляція у спілкуванні. Техніки зниження емоційної напруги. Спілкування в умовах кризи		2	2	10		РМГ/5
Разом за модулем 1		6	10	50	4	5
Змістовий модуль 2. Практичні навички психології спілкування						
Тема 6. Самопрезентація. Механізм створення позитивного іміджу у спілкуванні		2	2	10		ТР /5
Тема 7. Публічний виступ, спілкування за допомогою новітніх комунікативних технологій.		2	2	10		ТР/ 5
Тема 8. Розвиток навичок ділового спілкування: постановка цілей, ведення переговорів, робота з різними типами клієнтів.		2	2	10	2	РЗ/5
Тема 9. Професійне спілкування. Етика спілкування з людьми з досвідом війни			4	16	2	РЗ/5
Тема 10. Ефективне професійне спілкування за допомогою сучасних інформаційних технологій			2	10	2	РЗ/5
Разом за модулем 2		6	12	40	6	5
Всього годин/ Балів	150	12	22	106	10	5 / 200

Форма контролю*: ДС – дискусія, ТР – тренінг, РЗ – розв'язування задач, РМГ – робота в малих групах.

Завдання для самостійного опрацювання

1. Конфлікт. Причини його виникнення.
2. Попередження конфліктів. Поради виходу з конфліктних ситуацій.
3. Риси характеру і їх прояв у процесі спілкування.
4. Емпатія та рефлексія як способи сприйняття та розуміння людьми один одного.
5. Спілкування з «важкими людьми» за Дж.Г.Скотт.
6. Спілкування з погляду трансактного аналізу Е.Берна.
7. Способи ефективного спілкування Д.Карнегі.
8. Техніка вербальної та невербальної взаємодії.
9. Стереотипізація та її значення у сприйнятті людьми один одного та спілкуванні.
10. Маніпулятивні впливи у спілкуванні. Техніки протидії.
11. Загальні правила ефективного спілкування за допомогою сучасних інформаційних технологій

IV. Політика оцінювання

Політика науково-педагогічного працівника щодо здобувача освіти полягає в послідовному та цілеспрямованому здійсненні навчального процесу на засадах прозорості, доступності, наукової обґрунтованості, методичної доцільності та відповідальності учасників освітнього процесу.

Всі учасники освітнього процесу повинні дотримуватись вимог чинного законодавства України, Статуту і Правил внутрішнього розпорядку ВНУ імені Лесі Українки, загальноприйнятих моральних принципів, правил поведінки та корпоративної культури; підтримувати атмосферу доброзичливості, порядності та толерантності.

Вивчення освітнього компонента передбачає постійну роботу здобувачів освіти на кожному занятті. Середовище під час проведення занять є творчим, дружнім, відкритим для конструктивної критики та дискусії. Здобувачі освіти не повинні спізнюватися на заняття, дотримуватися правил техніки безпеки, мати засоби індивідуального захисту та спецодяг.

Оцінювання здобувачів освіти здійснюється відповідно до [Положення](#) про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти галузі знань І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення Волинського національного університету імені Лесі Українки.

В освітньому процесі застосовується дві шкали оцінювання: багатобальна (200-бальна) шкала та 4- бальна шкала. Результати конвертуються із однієї шкали в іншу.

Оцінювання поточної успішності здійснюється на кожному занятті за 4-бальною шкалою (5 – «відмінно», 4 – «добре», 3 – «задовільно», 2 – «незадовільно»).

– 5 («відмінно») – здобувач бездоганно засвоїв теоретичний матеріал теми заняття, демонструє глибокі і всебічні знання відповідної теми, основні положення наукових джерел, логічно мислить і формує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок;

– 4 («добре») – здобувач добре засвоїв теоретичний матеріал заняття, володіє основними аспектами з джерел, аргументовано викладає його; володіє практичними навичками, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при виконанні практичних навичок;

– 3 («задовільно») – здобувач в основному опанував теоретичними знаннями навчальної теми, орієнтується в рекомендованих джерелах, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають у здобувача невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, припускається помилок при виконанні практичних навичок;

– 2 («незадовільно») – здобувач не опанував навчальний матеріал теми, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в джерелах, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.

Також здобувачі вищої освіти мають право на зарахування певної кількості балів, відповідно до [Положення](#) про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки

У разі переходу на дистанційну форму навчання викладання освітнього компоненту відбувається відповідно до [Положення](#) про дистанційне навчання та додаткових розпоряджень ректорату.

Політика щодо академічної доброчесності. Політика академічної доброчесності регламентується чинними законодавчими актами України та внутрішніми документами університету: [Кодексом](#) академічної доброчесності ВНУ ім. Лесі Українки та [Положенням](#) про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в науковій та навчальній діяльності здобувачів вищої освіти, докторантів, науково-педагогічних і наукових працівників ВНУ імені Лесі Українки які встановлюють загальні засади, цінності, принципи, настанови та правила етичної поведінки осіб, які навчаються в Університеті, якими вони повинні керуватися у своїй діяльності, а також забезпечують дотримання принципу нетерпимості до порушень академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: відвідування занять є обов'язковим компонентом процесу здобування освіти. У разі пропуску заняття здобувач освіти зобов'язаний його відпрацювати

у повному обсязі за графіком відпрацювання згідно з Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки

У разі порушення дедлайнів виконання завдань, без поважних причин, робота може оцінюватися на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності).

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Організація та порядок проведення підсумкового контролю відбувається у відповідності до [Положення](#) про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти галузі знань **I Охорона здоров'я та соціальне забезпечення** Волинського національного університету імені Лесі Українки. Терміни проведення підсумкового контролю, а також терміни ліквідації академічної заборгованості визначаються розкладом екзаменаційної сесії.

У відомості, індивідуальному навчальному плані (заліковій книжці) здобувача освіти записується підсумкова кількість балів підсумкового контролю.

Повторне складання підсумкового контролю допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ЗАЛІК

1. Поняття про спілкування. Спілкування як обмін інформацією.
2. Модель і процес комунікації.
3. Види спілкування.
4. Форми і засоби комунікації.
5. Типи комунікацій (вербальні/невербальні). Типи комунікацій (формальні/неформальні)
6. Типи комунікацій (горизонтальні /вертикальні).
7. Основа ефективних комунікацій.
8. Формула ефективного спілкування.
9. Комунікаційні бар'єри і способи їх подолання.
10. Техніки зниження емоційної напруги у комунікації.
11. Механізми створення позитивного іміджу у спілкуванні.
12. Публічний виступ: основні правила успішного публічного виступу.
13. Основні правила ділового спілкування.
14. Ведення переговорів.
15. Особливості роботи з різними типами клієнтів.
16. Специфіка професійного спілкування.
17. Конфлікт. Причини його виникнення. Попередження конфліктів. Поради виходу з конфліктних ситуацій.
18. Риси характеру і їх прояв у процесі спілкування.
19. Емпатія та рефлексія як способи сприйняття та розуміння людьми один одного.
20. Спілкування з «важкими людьми» за Дж.Г.Скотт.
21. Спілкування з погляду трансактного аналізу Е.Берна.
22. Способи ефективного спілкування Д.Карнегі.
23. Техніка вербальної та невербальної взаємодії.
24. Стереотипізація та її значення у сприйнятті людьми один одного та спілкуванні.
25. Маніпулятивні впливи у спілкуванні. Техніки протидії.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
170–200	Зараховано
150–169	
140–149	
130–139	
120–129	
0–119	Незараховано (необхідне перескладання)

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Акименко Ю.Ф., Кириленко М.І., Лахтадир А.М., Одиниця В.В. (2023). Люди з досвідом війни. Гідність. Взаємодія: посібник для тренера <https://howareu.com/static-objects/howareu/media/PDF/training-manual.pdf>
2. Єрмакова, С., Байрамова О., Доскач С. (2024). Психологія міжособистісних відносин: роль емпатії та спілкування. Журнал «Перспективи та інновації науки» (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина») № 1(35), 511-521. [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-1\(35\)-511-521](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2024-1(35)-511-521)
3. Горенко М. В. (2024). Психологія спілкування : навч. посіб. Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини. Умань : Візаві <https://dspace.udpu.edu.ua/handle/123456789/18172>
4. Голота, Д., & Варгата, О. (2024). Особливості комунікативних маніпуляцій: теоретичний аспект. *Psychology Travelogs*, (2), 152–160. <https://doi.org/10.31891/PT-2024-2-15>
5. Калита А. А., Клименюк, О. В., Тараненко Л. І. (2024). Маніпуляція в мовленнєвій комунікації : монографія. К.: Тропеа. https://www.researchgate.net/profile/Larysa-Taranenko/publication/384972327_MANIPULACIA_V_MOVLENNEVIJ_KOMUNIKACII_Manipulation_in_Communication/links/67103c7724a01038d0f0881e/MANIPULACIA-V-MOVLENNEVIJ-KOMUNIKACII-Manipulation-in-Communication.pdf
6. Машталяр, І. О. (2024). Конфлікти в організації як безпосередній вияв спілкування: способи конструктивного їх вирішення. Інформаційні технології і системи в документознавчій сфері, 41-43. вилучено із <https://jitas.donnu.edu.ua/article/view/15380>

Інтернет-ресурси

1. The Power of Effective Communication. <https://2012books.lardbucket.org/books/powerful-selling/s08-the-power-of-effective-communi.html>
2. 5 Things You Can Do TODAY to Improve Your Communication! https://newbreak.church/5-communication-tools/?gclid=EAIaIQobChMIjoLI1Pzh-wIV4UaRBR1MTwYyEAAyAAEgJO2fd_BwE